

ئىمە باس لە ئاۋەدانىيەك دەكەين كە ھىشتا كاۋلە دى و كاۋلە شار پىدە زانين!

سىروان كاروانى

نەتەۋەي سەربەست لەسەر خاكي نىشتىمانەكەي خۇيدا، خاۋەنى پىكھاتەي زانستى و دروستىي كولتورەكەي خۇيەتى و ئازادە لە بەكارھىناني ئەو وشە و شىۋازى كارکردنانهي دەوروبەرەكەي و، ھەرۋەھا لەسەر ئاستى جىھانىش كە خۇي بە ويستى خۇي ھەلياندەبژىرى بە مەبەستى دەولەمەندکردن و گەشەپىدانی لە سەرۋوي ھەموويانەۋە زمان و كاری رۆژانەي دەزگاكانى خزمەتگوزارىدا. ئەمە لە ۋەختىكدا كە گەل خۇي ياسا دابرىژى و پەسندى كۆمەلگەكەي بىت و سويندى بەسەر بخوات، بەلام كاتى كۆمەلگە و دەستورى بەرپۆەبەردنەكەي ئەو سەربەستىيەي پى شك نەيەت و بە شىۋەيەكەي راستەوخۇ بە ياساي كاری ناۋەندىكى دەركىيەۋە بېستىتەۋە، ئەوا ھەرگىز گەل و نىشتىمان ئازاد نين و لە كاتىكى وادا ھىشتا ژىردەستى باۋە.

ھەتا كاتى لە رۋوي دەستور و ياساي كارکردن و چۆنەيتى خۇبەرپۆەبەردندا، خەلك وا رانھىنرى كە چاۋلەدەر بىت، ئەمە بە پەلەي يەكەم دەگەرپتەۋە بۇ باۋەرپەخۇنەبوون بەو سىستەمى كارکردنەي كە لە دەزگا راگەياندنەكانەۋە باسى لئوۋ دەكرى.

لە حكومەتى عىراقى نويدا، دەستكارىكردى ئەو سويندەي لەلايەن سەرەكۆەزىرانەۋە كە دەبوۋايە تىكرای ۋەزىرە نوپىەكان لەبەردەم راي گشتىدا بىخۇن و، ھەرۋەھا يەكەم سەردانى دەرەۋەي ئەو سەرەكۆەزىرە بۇ توركييا و يەكەم باسى لەسەر كورد لەگەل گەۋرە بەرپىرسانى ئەو ۋلاتە، ئەۋە دوۋپات دەكەنەۋە كە كورد ھىشتا لەسەر خاكي خۇي ئازاد نىيە و ھەر ئەو متمانەيەي پىشۋوي پىدەكرى كە سالانىكى زۆرە بە دەستىيەۋە گىرى خواردوۋە.

لە لايەكى ترەۋە، لە ۋلاتانى رۆژھەلاتى ناۋەرپاست و بەتاييەت ۋلاتى كوردەۋارى "خوارۋوي كوردستان"ى ئىمەدا، ماۋەيەكى زۆر نىيە باس لە چۆنەيتى چەسپاندنى دىمۆكراتىيەت دەكرى، بەلام كاری دروستى بۇ ناكرى و بىگومان ئەو ئامانجەش زۆرى ماۋە لەسەر خاكيكى وا داگىركراۋ و خەلكىكى وا پەرتوبلاۋى ناۋچە و لايەندارىدا بىتەدى. ئەو شىۋازە دىمۆكراتىيەي باسى لئوۋ دەكرى، يان ئەۋەتا بە ھەلە لىك دەدرىتەۋە، يان ئەۋەيە كە شىۋەدىمۆكراتىيەكى تر لەۋى پەيرەۋ دەكرى، ھەرۋەك نايين و بىرۋبۇچۋونەكانى تر كە ھەر گرۋوپ و لايەنىك بە ئارەزۋوي خۇي دەستكارىي دەكات و بەپىي بەرژەۋەندىي خۇي ئەو وانەيە دەلئىتەۋە.

بە كورتى دىمۆكراتىيەت برىتتىيە لەۋەي مرۆفەكان پىكەۋە وتوۋىژ بكن و برىيار بەدن. ئەمەيە دىمۆكراتى واتە خەلك بە گشتى (ئەۋانەي دەيانەۋى) تىدا بەشدار دەبن و لە گۆرانكارىيەكان ناگادارن. ئەۋەي لەلای ئىمە بە خەلك دەناسىنرى، تەۋاۋ پىچەۋانەي ئەو بۇچۋونەيە. لە دەيان و سەدان دانىشتندا كە باس لە

چاره‌نووسی هه‌موو خه‌لکی تیدا ده‌کری، هه‌ر هیزی ده‌سته‌لاتداره و که‌سی تری لی ناگادار نییه و پیکهات و ناپیکهاته هه‌ر له خویانه. ئایا ده‌بی به‌و شیوه‌یه خه‌لک رابه‌ینری؟

ئه‌وان له‌و ریکایه‌وه ده‌یان‌ه‌وی راستییه‌ک به‌ خه‌لک پیشان بدن که نییه، یاخود هیشتا نه‌هاتوته ئاراهه. ئیمه به‌ گشتی هیشتا ئه‌و سه‌رکه‌وتنه‌مان له‌ ولاتی خوماندا به‌ده‌ست نه‌هیناوه که بو خه‌لکی خۆمانی وه‌سف ده‌که‌ین. ئیمه باس له‌ ئاوه‌دانیه‌ک ده‌که‌ین که هیشتا کاوله‌دی و کاوله‌شار پیده‌زانین و خه‌لکی ژیر چادرگه و په‌نای دیواره‌ روه‌خواه‌کان له‌ زۆربه‌ی روه‌داوه‌کانی رۆژ بیئاگان. مه‌زنترین سه‌رکه‌وتن ئه‌وه‌یه راستی گه‌ر ته‌واویش نه‌هاتیته‌ دی له‌ خه‌لک نه‌شاردریته‌وه و وه‌کوو خۆی باس بکریته. باشترین ده‌ستکه‌وت ئه‌وه‌یه خه‌لک پییزانی. سه‌رکه‌وتووترین لایه‌ن ئه‌وه‌یه به‌رانبه‌ر به‌ خه‌لکی خۆی گریکویره له‌ بوخچه‌ی زانیاریه‌کان نه‌دات.

2005.05.21